

Šiame numeryje:

Ne naujas raugas, bet naujas įmaišymas.

Rašytojų suvažiavimui artėjant: pokalbis su Bernardu Brazdžioniu, Alė Rūta ir Broniu Raila.

Su leidiniais iš Lietuvos.

Daumanto Čibo apsakymas „Skuburlis“.

PEN klubo suvažiavimas Londone.

Iš moderniosios anglų ir amerikiečių poezijos: Leigh Hunt, James Stephens ir Robert Frost.

Tėviškės parapijos choro sukaktis ir jubiliejinis koncertas.

Floridos lietuvių kultūrinėje parangėje.

Jankus ir Dargis Detroite.

Kertinė Parastė

Ne naujas raugas, bet naujas įmaišymas

Mąstydami šandie apie Velykų paslaptį, atkreipkime dėmesį į antrąjį skaitymą, kuris kartais skaitomas dienos mišiose. Jame apaštalas Povilas kalba apie teslą, jos raugą ir naują teslos įmaišymą (1 Kor. 5, 6b-8). Šis palyginimas daugeliui mūsų jau nėra akivaizdus, nes mes duonos namie nekepame ir miltų maišymo neatliekame ir seno raugo į ją nededame. Tačiau Kristaus laikų žmogus ir mums senesniems, užaugusiems Lietuvoje, žinoma, kad įdėjus seno raugo į miltų maišymą, jis gali įrūgti, ir iš tokio maišymo išsina būdinga lietuviška duona, kurią dauguma mūsų mėgstame. Tačiau atkreipkime dėmesį į tai, kad apaštalo Povilo supratimu Kristaus vaidmuo žmonių nebe raugo įdėjimas į teslą, bet iš viso yra naujas teslos įmaišymas.

Ką šis palyginimas nori mums pasakyti apie Kristaus reikšmę? Jis nori pasakyti, kad jo mirtis ir prisikėlimas yra ne tiek seno pasaulio gerinimas, kiek naujo pasaulio kūrimas. Kristaus su Dievu sutaukinta žmonių, apaštalo Pauliaus supratimu, yra ne naujo raugo įdėjimas į seną teslą, bet visiškai naujas teslos įmaišymas. Dar kitais žodžiais betarant, čia yra naujas žmogaus sukūrimas, palyginus su pirmuoju žmogaus sukūrimu. Iš šio svarstymo mes matome, kaip daug reikšmės apaštalas Povilas skiria Kristaus įvykdytam žmonių gelbėjimo darbui. Kad mes teisingai apaštalo Povilo mirtį suprastume, liudija kiti jo laiško išsireiškimai. Antrame laiške korintiečiams jis tiesiog ir sako: „Taigi, kas yra Kristuje, yra naujas kūrinys. Kas buvo sena — praėjo, štai atsirado nauja“ (Kor. 5, 17).

Pasigilinkime truputį į šį krikščioniškumo supratimą. Čia yra sukurta naujo tipo žmogus, kurio nebuvo anksčiau. Ką naujo kuriantis Dievas čia žmogui padaro? Ar jis pakeičia jo fiziologiją? — Ne. Ar jis pakeičia jo psichologinius nusiteikimus? — Ne. Bet jis padaro pakeitimą žmonių santykių srityje. Dievas ateina asmeniškai santykiams su žmogumi, panašiai, kaip jis tai darė rojuje. Kuriantis Dievo žodis, kaip asmuo, veikia mūsų tarpe, formuodamas žmonių istoriją. Kiekvienas žmogus ir visa žmonių atsistoją kituose santykiuose su Dievu. Žmogus vėl pasidaro mirties nesukliudomu pokalbio ir draugystės partneriu su Dievu. Galbūt anie Kristaus pasirodymai po mirties turi ir tą prasmę, kad liudytų asmeninį santykį tarp Dievo ir žmonių.

Tiesa ir seniau daugelis žmonių kultūrų tikėjo, kad mirtis žmogaus nesunaikina ir kad jis gali būti laimingas po mirties. Tačiau ta tiesa vis labiau blėso iš tautų galvosenos. Net žydų tarpe Kristaus laikais buvo gyvas sąjūdis — sadukėjai, kurie netikėjo žmogaus gyvenimu po mirties. Gal buvo tai graikiškos kultūros įtaka, kuri buvo labai stipri žydijoje pora paskutinių šimtmečių prieš Kristų. Didelis Graikijos išminčius Aristotelis nerado galimybės galvoti apie žmogaus amžinybę. Žmoniškasis gerumas, pasak jo, nėra tokio pobūdžio, kad galėtų būti įamžintas. Pasak jo „baltumas nepasidarytų labiau baltas būdamas įamžintas, nes nuo to, kai jis tęsiasi, nepasidaro baltasnis už tą baltumą, kuris žūva dienos slinktyje“ (Nic.Ethics I kn.6 sk. 939-940 angl. laidoje). Mes čia negalime leisti į diskusijas su Aristotelio turima amžinybės samprata. Amžinybė yra daugiau, negu laiko prailginimas. Galbūt atsakymą Aristoteliui duoda apaštalas Povilas, į Kristaus vaidmenį žiūrėdamas ne kaip į naujos rūgšties įdėjimą į seną teslą, bet kaip į naują įmaišymą, naują žmogaus sukūrimą ir naujos amžinybės sąvokos suteikimą žmoniui.

Galbūt šį mąstymą derėtų baigti pastebėjimu, kad mes ne viską žinome apie žmogų ir apie save ir kad tikslieji mokslai pilnutinės žmogaus prigimties negali atidengti. Tikėjimas apie žmogų pasako daug daugiau ir turi daug aukštesnę žmogaus sampratą.

V. Bgd.

Rašytojų suvažiavimui artėjant

Pokalbis su Lietuvių rašytojų draugijos (LRD) valdybos žmonėmis

Gegužės 22-23 dienomis Clevelande šaukiamas Lietuvių rašytojų draugijos narių visuotinis suvažiavimas. Ta proga mūsų korespondentas kreipėsi į tris LRD valdybos narius (Los Angeles) su keletu klausimų kiekvienam.

Korespondentas:

— Sakykite, pirmininke, kokių tikslų šaukiate suvažiavimą ir kodėl Clevelande?

Bern. Brazdžionis, pirmininkas:

— Clevelande dėl kelių priežasčių. Viena — šis miestas paskutiniaisiais metais yra tapęs viena iš kultūriškai aktyviausių lietuvių kolonijų: antra — prieš metus, man dalyvaujant D.M. parapijos surengto birželio įvykių minėjimo programoje, ten kilo mintis šaukti rašytojų suvažiavimą, ir tą mintį parėmė parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, pažadėdamas patalpą ir kitokią pagalbą, o draugijos narys B. Gaidžiūnas pažadėjo užleisti savo namus ir sodybą susirinkimui; ir trečia — Clevelandas yra beveik JAV centre, tad arčiausia iš visų kraštų suvažiuoti.

Kodėl šaukiame suvažiavimą? Visos draugijos šaukia savo narių suvažiavimus — tai organizacinis veiklos reikalas. Pradžioje ir LRD bandė šaukti suvažiavimus kaip sako įstatas: kas treji metai. Bet dideli nuotoliai neleidė toliau tęsti, ir daugelis veiklos funkcijų, kaip ir kitose draugijose, buvo atliekama korespondenciniu būdu (valdybos rinkimai, naujų narių priėmimas ir kt.).

Nors šiais laikais neakivaizdinė komunikacija yra labai įsigalėjusi ir paranki, bet vis tiek ji neatstoja gyvo žmogaus su žmogum susitikimo. Kiek atsimenu, didesnis ir geriau pavykęs visuotinis suvažiavimas įvyko maždaug prieš 25 metus Kultūros kongreso metu Chicagoje. Nuo to laiko draugija daug narių neteko, daug į ją įstojo naujų. Dabar daugelis narių nebeįžįsta vienas kito — manau, kad pats laikas, kol dar yra bent pora dešimčių draugijoje dalyvaujančių nuo Lietuvos laikų, veidas į veidą susitikti, gyvu žodžiu pasitarti, pasidalinti mintimis rūpimais draugijos ir literatūros klausimais.

LRD valdybai talkininkauja Clevelande sudarytas platus komitetas, kuris neša visą techninę našą: komitete LRD valdybai atstovauja Balys Gaidžiūnas.

Vincas Grybas (1890-1941)

Pegasus

I suvažiavimą rašytojus kviečiame su žmonėmis, o rašytojas su vyrais; taip pat kviečiame rašytojų našles — tai būtų lyg ir šeimyniškas susitikimas, kuris, neabejojau, turėtų būti jaukus, šiltas ir ilgai atmintinas. Tokiam suvažiavimui nariai pritaria ir jau nemažai yra atsuntę pasižadėjimus dalyvauti. Taip pat kviečiame kolegas redaktorus bei literatūros dėstytojus amerikinėse mokslo institucijose.

Suvažiavimui rengiama dviejų dienų programa, kurioje be organizacinių darbų, numatoma susipažinimo su visuomene banketas su literatūrine dalimi, pamaldos ir literatūrinė akademija, kurioje bus įteiktos LRD ir Barono vardo novelės konkurso premijos, Maironio 50 metų nuo mirties, Krėvės 100 m. nuo gimimo ir kt. sukakčių paminėjimas.

LRD valdybai talkininkauja Clevelande sudarytas platus komitetas, kuris neša visą techninę našą: komitete LRD valdybai atstovauja Balys Gaidžiūnas.

Korespondentas:

— O kaip su tais rašytojais, kurie dėl kokių nors priežasčių

nepriklauso draugijai? Kaip su jaunuais, kurie dar tik bando savo jėgas periodikoje ar net ir visai nesirodo spaudoje, bet rašo, kuria?

Bern. Brazdžionis:

— I suvažiavimą kviečiame visus ir visi bus kolegiskai priimti ir galės dalyvauti diskusijose, pareikšti savo nuomones, vertimų klausimas mūsų išėjimo periodikoje ir kt.

Taip pat bus iškeltas Rašytojų draugijos fondo reikalas. Iki šiol nario mokeskis buvo labai mažas (5 dol. metams) ir tą labai mažą dalis narių atsimindavo sumokėti, reikalą daugybė, o pinigų nėra. Pasi-

Korespondentas:

— Bet formalumai įstoti visgi yra. Kokie jie?

Bern. Brazdžionis:

— Pagal įstatus draugijos nariu gali būti: kiekvienas draugijos veikimo plote gyvenantis lietuvis rašytojas išleidęs nors vieną grožinės literatūros veikalą ar pasižymėjęs savaiminga kūryba; pasižymėję literatūros kritikai; grožinės literatūros vertėjai; literatūros istorikai bei teoretikai. Vienintelis formalumas: paduoti paraišką su trumpa biografija ir darbų nuoroda, bei su dviejų draugų narių rekomendacijom.

Korespondentas:

— Kokie klausimai numatomi suvažiavime svarstyti?

Alė Rūta, sekretorė:

— Jų bus ne vienas ir įvairių. Pavyzdžiui, numatoma svarstyti jaunųjų literatų, kitaip sakant, naujosios literatūros pamainos ugdymo klausimas, santykių su Lietuvoje gyvenančiais rašytojais, jų kūrybos vertinimo klausimas, literatūrinės naujovės, vertimų klausimas mūsų išėjimo periodikoje ir kt.

Taip pat bus iškeltas Rašytojų draugijos fondo reikalas. Iki šiol nario mokeskis buvo labai mažas (5 dol. metams) ir tą labai mažą dalis narių atsimindavo sumokėti, reikalą daugybė, o pinigų nėra. Pasi-

Lietuvių rašytojų šelpimas neįeina nei į Balfo, nei į Lietuvos Dukterų programą. To ir

nenorime. Bet geriausia rašytojui parama būtų, jei visuomenė pirktų jų raštus — kad ir nedidelis likęs leidėjui knygos pelnas būtų rašytojo darbo honoraras. Betgi dabar (žinome, ne paslaptis!) būna taip, kad pats rašytojas turi sumokėti spausdinimo išlaidas, kurios nevisuomet grįžta, o „honoraras“ ir yra tie pinigai, kuriuos jis pridėjo iš savo kišenės.

Kas daugiau? Pirmininkas nepaminėjo „Knygų mugės“ — čia leidėjai ir autoriai galės išstatyti savo naujausius leidinius — o autoriai duos autografus. Be to, bus surengta Maironio knygų ir kt. parodos.

Del informacijų kreiptis į LRD valdybą adresu: Alė Rūta, sekretorė, 306 — 33nd St., Santa Monica, CA 90402 arba Clevelande, — Balys Gaidžiūnas, kuris atstovauja LRD valdybai ir yra suvažiavimo rengimo komiteto pirmininkas, adresu: 9038 Euclid — Chardon Rd., Kirtland, OH 44094.

Korespondentas:

— Ar tikite, kad išėjimo lietuvių rašytojų visuotinis suvažiavimas gali pasiekti?

B. Raila:

— Tikėčiau, bet vienas pats tikėjimas čia nieko nereiškia. Lietuvių rašytojų draugija dabar yra visiškai „tarptautinė“, jeigu norit — „pasaulinė“. Būdavo ir praėity mūsų rašytojų, išvykusių iš Lietuvos Amerikon, Rusijon ar Vakarų Europon, bet ne tiek daug, ne tokia plati plotmė, kaip dabar. Laisvieji lietuviai rašytojai dabar pasisklaidę trijuose kontinentuose: Vakarų Europoje, Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Australijoje, vienas Art. Rytuose, Izraelyje, pagaliau ir Lietuvos pogrindyje... Kai mes čia neturim beveik jokio izdo ir visokeriopai remiančių veiksmų, platinimo masto rašytojų suvažiavimas yra labai sunkus siekis. Negalim tikėtis visų, gal nei pusės rašytojų dalyvavimo, nors draugijos valdyba visus kvietė jau ne kartą — narius ir nenarius (kurių nedaug, bet yra). Bet jei į Clevelandą savo lėšomis ir pasiaukojimu ryšis atvykti koks trečdalis draugijos narių, suvažiavimą galėsime laikyti pasiekusiu.

Korespondentas:

— Taigi, atsižvelgiant į ne lengvą sąlygą, ar toks rašytojų suvažiavimas galėtų būti reikšmingas? Ir ar prasmingas?

B. Raila:

— Valdybos posėdžiuose tas klausimas gal dešimt kartų iš visų pusių buvo svarstytas. Mes nesame per daug naivūs. Visi žinom sunkumus, vilties žvakutė nestipriai žybcioja juodo tunelio angoje. Bet atsakymas į jūsų klausimus labai aiškus. Atsižvelgiant į kultūrinių ir dvasinių pradų svarbą lietuvių išėjimo tautinei gyvyčiai išlaikyti ir stipriau įtaigoti Lietuvos likimo kelią — dabar labai erskėčiuota — laisvėjimo ir pagaliau nepriklausomybės įkūnijimo kryptimi, man rodos, yra vienas iš pačių reikšmingiausių uždavinių lietuvių kultūrininkams apilamai, rašytojams ypač. Todėl visos pastangos, kūrybinės ir organizacinės, ta kryptimi yra prasmingos. Prasmingi ir asmeniniai susitikimai bei

(Nukelta į 2 psl.)

Rašytojai, su kuriais čia kalbamasi rašytojų suvažiavimo reikalu: Bernardas Brazdžionis (kairėje), Alė Rūta ir Bronys Raila.

PEN klubo suavažiavimas Londone

A. Landsbergis

Tarptautinio PEN klubo delegatų suvažiavimas kovo 19-21 d. vyko "Afrikos centro" salėje, prie pat senesniai atstatyto Covent Gardeno rinkos. Kelias į posėdžius vedė pro Christopherio Wreno suprojektuotą bažnyčelę, pirmą paladino stiliaus pavyzdį Anglijoje, prie kurios kolonos Bernard Shaw pasodino Elizą Doolittle pirmojoje "Pygmaliono" scenoje. Suvažiavimo dieną tarp jų pačių kolonų, po "Solidarumo" plakatu, dainavo ir deklamavo lenkų kilmės jaunuoliai.

PEN posėdžiai taip pat vyko Lenkijos įvykių ženkle. Pasaulinės rašytojų organizacijos pirmininkas, švedų rašytojas Per Waerstberg, supažindino dalyvius su naujais įkalintais rašytojų ir žurnalistų sąrašu, kuris apima 117 pavardžių. Jų tarpe yra ir lietuvių žinomų rašytojų, kaip Wiktor Woroszylski, Jan Walc, Anka Kowalska ir kt. Lenkų rašytojai pasiuntė Waerstbergui ypatingą prašymą padėti sunkiai sergančiam internuotam lenkų rašytojui Jan Jozef Lipskui. PEN pirmininkas taip pat pranešė, kad Lenkijoje gauti įvairių PEN centrų prisistatymo paketai, kuriuos dalina dar nesusitinkanti lenkų PEN centro nariai. Lenkų PEN centro įstaiga uždaryta, organizacijos veikla uždrausta.

Karštų diskusijų sukėlė PEN tarptautinio viceprezidento ir lietuvių kalbą išverstojusio romanisto Mario Vargas Llosa drauge su JAV-į PEN centrą pasiūlyta rezoliucija Lenkijos klausimu. Įvairių šalių delegatai kalbėjo apie jų žygių lenkų rašytojams padėti Kroatų delegatas pareiškė, jog tyla Lenkijos įvykių akivaizdoje reikštų, kad "mes pritariame tokiems smurto veiksams". Vienintelis mėginimas pateisinti karą prieš lenkų tautą pasigirdo iš Rytų Vokietijos atstovo lūpų: jis ilgai kalbėjo apie Goethe, "Faustą" pirmos dalies revizijos marksistinės pasaulėžiūros linkme, ir iš to išvedė, kad lenkų generolams nebuvo ki-

tos išeities, kaip įsikišti, ir delegatai turėtų tai suprasti. Tada paprašiau žodžio ir pareiškiau, kad šią akimirą Weimaro kapinėse vyksta keisti dalykai — Goethe vartosi savo karste, nes jo vardu mėginama pridengti tautinės kultūros įkalinimą. Galiausiai, dielė balsų dauguma, tik dviem delegacijom susilaikius, buvo priimta rezoliucija, reikalaujanti, kad sumiti lenkų rašytojai būtų paleisti ir kad lenkų PEN centrui vėl būtų leidžiama veikti.

Praejusį rugsėjį Lijoje, Prancūzijoje, įvykusiame PEN suvažiavime buvo priimta rezoliucija, pasmerkianti rašytojų bei žurnalistų persekiojimą ir kultūros varžymą Pabaltijyje. Jos atgarsiai dar buvo gyvi Londono posėdžiuose. Balsavusiems už rezoliuciją perdaviau padėką, o su nedaugeliu susilaikiusių, ar balsavusių prieš, stengiausi išsiaiškinti, kodėl jie užėmė tokią poziciją. Lietuviškos pavardės pasigirdo ir diskutuojant kalinamų rašytojų bei žurnalistų komiteto pranešimą, kuriame išvardinti ir savilaidos darbuotojai: Gintautas Išmanas, Petras Pečiūnas, Viktoras Petkus, Vytautas Skudis, Algirdas Statkevičius, Antanas Terleckas ir Julius Sasnauskas. Petkus pranešime pažymėtas, kaip škotų PEN centro "garbės narys". Škotų centro atstovai pasakojo, kad jie parašė daug laišku Petkui reikalu į Vilnių ir į Maskvą, bet nė į vieną negavo atsakymo. Iš amerikiečių centro išgirdau ir kitą įdomų dalyką korespondencijos klausimu: pasirodė, kad šis centras pasiuntė porą laišku rašytojui Romualdui Lankauskui ir jo žmonai, kuri yra amerikiečių autorių vertėja, kviedamas juos apsilankyti JAV-ėse. Nė vienas tų laišku adresato nepasiekė. Ir lietuvių rašytojai savaip internuoti, kaip tie lenkai — laigerio "komendantas" nepaiso tarptautinių sutarčių korespondencijos klausimu ir patį nusprendžia, kuriuos laiškus jie gaus ir kurių neregės...

Pranešime toliau rašoma, kad pablogėjusi rašytojų padėtis Jugoslavijoje, bet jugoslavų centro atstovai atvežė gerų žinių apie poros rašytojų paleidimą. Čekoslovakijoje teismo tebelaukia septyni sumiti rašytojai. Prahos vyriausybė atmetė PEN klubo prašymą paleisti iš kalėjimo pasaulinio garso čekų dramaturgą Václavą Havelą, kuris jau atitarnavo pusę savo

Henry Moore (anglas, gim. 1898)

Karalius ir karalienė

Kalinamų rašytojų — žurnalistų komiteto pranešime minimi ir estas Mart Niklus bei neseniai trims metams nušautas latvių poetas Alfreds Zariņš. Anot pranešimo, rašytojų padėtis Sovietų Sąjungoje „kelia rūpestį“. Istorikas Arsenij Roginskis gruodžio mėnesį nuteistas ketveriems metams už „trivialų“ prasižengimą. Neaiškus ir tuo pat metu sumto jauno rašytojo ir režisieriaus Eugenijaus Kozlovskio likimas. (Jis priklausė neoficialios antologijos „Metropol“ grupei, kurios kai kurie nariai šiuo metu slapstosi). Už religinio pobūdžio raštos „nepaprastai ilgus“ bausmės — 12 metų! susilaukė Pavel Aktiorov. PEN klubo duomenimis, šiuo metu Sovietų Sąjungoje sumiti, kalinami ar ištremti 47 rašytojai bei žurnalistai: 22 ukrainiečiai, 15 rusų, septyni lietuviai, vienas latvis, vienas estas ir vienas armėnas.

Pranešime toliau rašoma, kad pablogėjusi rašytojų padėtis Jugoslavijoje, bet jugoslavų centro atstovai atvežė gerų žinių apie poros rašytojų paleidimą. Čekoslovakijoje teismo tebelaukia septyni sumiti rašytojai. Prahos vyriausybė atmetė PEN klubo prašymą paleisti iš kalėjimo pasaulinio garso čekų dramaturgą Václavą Havelą, kuris jau atitarnavo pusę savo

bausmės. Apžvelgiama padėtis ir kitose pasaulio dalyse, išvardinami sumiti, kalinami pagrobti ar „pradingę“ rašytojai: 60 Vietname, 58 Argentinoje, 31 Pietų Afrikoje, 16 Čilėje, 14 Kuboje ir kitur.

Kalinamų rašytojų komiteto pirmininkas Michael Scammel ragino PEN centrą priimti kuo daugiau rašytojų savo garbės narius. Jis pranešė, kad Sovietų Sąjungoje vėl buvo sumintas armėnų kilmės režisierius Sergej Paradžanov, kurio ir Lietuvoje rodyti filmai „Persikų skonis“ bei „Mūsų pamirštų protėvių šešėliai“ yra susilaukę tarptautinio pripažinimo. Scammel taip pat painformavo apie ukrainiečių rašytojo Serhijaus Nabokos nuteisimą trejiems metams. Amerikiečių delegatas papasakojo apie savo centro programą padėti persekiojamiems judėjimams Pietų Afrikos rašytojams. Daugelyje šalių šimtmeto buvo sėkmingai paminėta jau trečioji metinė Kalinamo Rašytojų Diena. Argentinos vyriausybė pasiūstą telegramą, prašant suteikti informacijos apie neva „dingusius“ rašytojus. Beveik visuotinė balsų dauguma priimta užsienyje gyvenančių vietnamiečių rašytojų rezoliucija, pagal kurią PEN klubas reikalauja, kad Vietnamo vyriausybė paleistų sumitus rašytojus. Delegatai primė ir Vengrijos centro pasiūlytą revoliuciją, kuri reiš-

kia susirūpinimą didėjančia branduoliniu karo grėsme ir pabrėžia rašytojų pasiryžimą laikytis „vienos žmonijos, tautų gyvenančios viename pasaulyje“ idealo. Vertimų komitetas, kaip paprastai, telkė savo dėmesį į „mažų šalių svarbias literatūras“. Padaryta vertinga rekomendacija vengti vertimų iš vertimų ir ugdyti vertėjus, kurie sugebėtų versti tiesiai iš originalo. (Šis klausimas ypač aktualus ne rusų tautos Sovietų Sąjungoje, kurių rašytojų kūriniai dažniausiai verčiami į kitas kalbas iš rusiškų vertimų. Panašiai elgiamasi su filmais, kurie pasiekia užsienį ne su originalu — lietuvišku, ukrainiečių ar gruzinišku — dialogu, bet „dublieruoti“ ir rusų kalba). Daug dėmesio užsienį ne su originalu — lietuvišku, ukrainiečių ar gruzinišku — dialogu, bet „dublieruoti“ ir rusų kalba). Daug dėmesio užsienį ne su originalu — lietuvišku, ukrainiečių ar gruzinišku — dialogu, bet „dublieruoti“ ir rusų kalba).

Galbūt įdomiausia tokių suvažiavimų dalis yra susitikimai, senų pažinčių atnaujinimas ir naujų užmezgimas. Vėl teko pasimatyti su kiniečių delegatu Yeh, kuris yra porą sykių lankęsis Vilniuje; jis pasakojo, kad Kinijoje veikia jau aštuoni PEN centrai. Latvių centrui atstovavo poetė Velta Snikere, o estų — Are Helbomae. Po ilgos pertraukos pasirodė egiptiečių ir indų atstovai, iš numirusių prisikėlė

Iš moderniosios anglų ir amerikiečių poezijos

***

Jenny pabučiavo mane, mums susitikus,
Soktelėdama nuo kėdės, kurioje sėdėjo.

O laike, vagie! Tu atimi iš mūsų viską,
kas mums brangu.

Sakyk, kad aš nuvargęs, kad liūdnas, sakyk,
kad ir sveikata ir turtai mane aplenkė;
kad sensu, sakyk...
Tik nepamiršk pridėti:
Jenny mane pabučiavo.

LEIGH HUNT

Varžovai

Auštant išgirdau paukštį, čiulbantį medyje.
O, jis čiulbėjo
apie rasą, iškritusių žolėje,
apie vėją pievoje.

Bet aš visai nekreipiau dėmesio į jį.
Juk pats tuo metu dainavau:
apie rasą — žolėje;
apie vėją — pievoje.

(Ir nė kiek neprasčiau, kaip jis!)

Ak, nei klausiausi aš, nei girdėjau,
ką jis ten sau čiulbėjo medyje.

JAMES STEPHENS

Sniego dulkės

Keista!

mano nuotaika visai pasikeitė,
vairnai nupurčius ant manęs
sniego dulkes
nuo pušies —

Dienoje,
nuo kurios anksčiau liūdesys
buvau nusigręžęs.

ROBERT FROST

Atsidavimas

Nėra didesnio atsidavimo

širdiai,
kaip kad buvimu kranto okeanui.
Noriu pasilikti tame pačiame išsilenkime;
bangų begalinį skalavimą

beskaičiuojant.

ROBERT FROST

Į lietuvių kalbą vertė D.S.

italų centras. Susilaukta ir naujagimio, fryzų centro, kurio delegatams gerai žinomos mažesnių tautų kalbinės ir kultūrinės problemos. Jų Olandijoje apie pusę milijono, bet jie pasiryžę neleisti savo kalbai užgesti. Išeinant iš salės, delegatai dar stengėsi susitarti dėl rezoliucijos Vidurio Amerikos klausimu. Prie Wreno bažnytelės jau buvo pasibaigęs mitingas, teliko tik "Solidarumo" plakatas.

atorodė tikras mano - tavo brolis.

Tai jis ėjo pavaduoti to seno, pavargusio kunigo.

Vos tik atsisėdęs, padrašinanciai pamoko:

— Arčiau, vyručiai! Vikriau! Pasišnekesim.

Šis kunigas jaunikačiui labai patiko. — Kaip tik tokio man reikia! — tarė pats sau, šoko į priekį, užlindo kitiems už akių ir pats pirmasis suklupo prie langelio. Prisdengė su kepure, kaip buvo matęs, ir į palenkta ausį šūktelejo:

— Aš iš Prūsų!

Kunigas kiek nustebo tokia išpažinties pradžia. Kryptelėjo į langelį ir paklausė:

— Kas tu toks, — liuteris ar katalikas?

— Aš myliu savo Poną Dievą visa širdimi! Viešpatie mane šaukė, togidėl atėjau šion pasišneketi su kunigu.

— Tai tu nori krikštytis?

— Ar aš pagonis? Aš esmi krikštytas ir turiu Merčiaus vardą.

— Tai gal tu nori imti katalikę mergelę per žmoną?

— Aš turiu mergelę Onužę Puknytę ir kitos negeidžiu. Aš nesmi viliošius. O godotino kunigo meldžiu paklausti. Aš gebu spauti knygas, — evangeliskas ir katalikiškas, kad Birutės palikuonys būtų lietuviškas, o neivisrūt ruskiškas ar švabais. Aš trokštu matyti lietuviškus, mylinčius savo Poną Dievą ir garbinančius Jį lietuviškai, kaip mūsų tėvai nuo amžių Jį garbino Didžiojoje ir Mažojoje Lietuvoje.

— Tai ką tu nori man pasakyti, Merčiau? — teiravosi kunigas.

— Paveikėsi žmones. Senuliukai ir bobužės meldžiasi iš storių kunukų Altorių. O jeib kas neprimato skaityti, tyliai švarena poterius. O ką daro jaunuolėliai? Ką daro vyrai ir mergelės? Ar jie apžibė, kad nekaskaito maldų? Ne, miels kunige! Jie neturi knygių, tokių nedidelių, su trumpom

maldelem.

— Taip, taip. Gerai pasakei, — pritarė kunigas, apžvelgdamas bažnyčią, kur stovėjo šimtai vyrų, kepurės glamžydami, o mergaitės vėsinosi žolynų ryšuliukais ir tik akutėmis šaudė.

— Aš persmukau per sieną, nebijo-damas baisių pavojų, — tęsė toliau Merčias. — Aš atėjau ieškoti kunigo, kuris myli savo žmones ir gali parašyti jiems gražių maldų knygele. Tokią nedidelę, kad nepūsotų kišenėj. Aš ją atspausiu, jūsų žmonės slapiai per sieną neš ir vislab išnešios po plačią Lietuvos žemę. Kas maldeles skaitys, nekuomet nepasigadins. Neužmirš savo kalbos, mylės Dievą, nenueis pas maskolius.

— Esi drąsus ir išmintingas vyras, Merčiau, — pagyrė jį kunigas. — Dievas laimina kiekvieną, kas daro gerus darbus. Jis laimins ir tavo sumanymus. Bet man dar nepasakei, iš kur esi ir kas esi, Merčiau?

— Aš esmi iš Prūsų. Iš Rambyno pakalnės, iš Bitėnų kaimo. Aš spaudžiu laikraštį "Aušra", knygeles, kalendorius. Ar tamsa, kunige, nekuomet negirdėjai Martyno Jankaus, kuris, dvidešimties metų būdamas, jau rašė cėsiorui Vilniui laišką, kad nepersekiot mūsų kalbos? Mane žino visoj Vokietijoje. Mane daug kartų kratė, daug kartų teisė. Bet aš nesmi baikštyti. Dėl lietuvių kalbos aš esmi užsidegęs rietisi su visų svieta!

— Girdėjau, kaip negirdėsiu. Didelius darbus dirbi, Jankau. Tavo vardą visi ilgai minės. Bet aš taip pat girdėjau, kaip tu apseini su žmonėmis. Vienas mano žmogus, — aiškino kunigas, — atėjo į Bitėnus tamsią rudens naktį, visas sulytas, nudrąngęs, o tu jį išveivai, neleides jam išdžiūti. Ir net naujų knygų nedavei!

— O kad jis neatnešė pinigų nuo Devyn-

balsio! — atkirto Jankus. — Kunigai man neatsilygina už „Aušrą“ ir knygeles. O be pinigų aš nieko negaliu spauti! Esmi vis pas paskendęs skolose! Ar manęs griūva didžiausios bėdos! Tas Ragainės pelėdnagis Kibelka ir tas Tilžės lupikas Mauderodė jau atėmė pusę mano gyvulių, — geriausius mano žviegėlius ir teliešius. O dabar žada atimti namus ir žemę. Kiekvieną kartą aš tuos tuščius jūsų pasiuntinius išvysiu su lazda!

— Nerūstauk, Martynai, aš kaltau, — ramino jį kunigas. — Aš surinksiu pinigų iš kunigų, pridėsiu gerokai sąvųjų ir per tą patį žmogų netrukus tau nusiųsiu. Kitą kartą tamsų rudenį tas pats žmogus nuves tau raštus. Aš pats tą knygele susistatysiu. Ten bus viskas, ko jaunuoliams reikia.

— Miels kunigėli, tik greičiau, greičiau rašyk! Aš laukiu, Kibelka laukia, Mauderodė negaliu atsiginti. Aš nesmi koks asaris, bet man tikrai reikia pinigų.

— Gerai jau, gerai. Rašysiu rytais, vakarais, kiekvieną dieną.

— Kad tik greičiau! Neužmiršk, neužmesk, — maldavo Jankus.

— Martynai, esi tikras skuburlis. Nori tuoj šiandien, va, čia viską turėti.

— Bet, kunige, pagalvok! Visi visur tik snapso ir miegti. Tai tam, kas dirba, reikia už dešimtį plūšėti. Argi gali pats ramiai čia smaksoti, matydamas jaunuolėlius be knygių? Be skubėsio nieko nebus.

— Paskubėsiu, paskubėsiu... Tikėk man, nesu gaislys, — pridėjo kunigas. — Mūsų amžinatilęys vaukupas Valančius pats vienas padarė daugiau, kaip šimtas žemaičių kunigų. Jis man ir kitiems paliko gražų pavyzdį.

— Tik niekas nepasakė juo! — įsiterpė Jankus. — Net gėda man taip sakyti. Valančius mirė, o kito tokio vis dar nėra. Mūsų žmonės vos kvapčioja suspaudime. Togidėl mums reikia daug tokių Valančių. Aš dar

atsiminiau, godotinas kunige: tulas jaunikaits iš Tilžės dažnai atkanka į Bitėnus ir vakarais nuo Rambyno kalno trimituoja į jų pusę. Sako, reik pažadinti tautą, ji il-gai miegti. O aš tam tilžiškiui, tam V. Stora-stai, sakau: jeib tauta nori išlikti gyva, reik daugiau knygų, o prieg tam dar karšto žodžio, dainų. Nesirūpinkime, ką valgysi-me. Jeib, gink Dieve, užpultų badas, prū-sai sės daugiau ir jums duos, bet žodžio sė-jų užsigaunkite kas save patys.

— Ir aš taip galvoju. Raštas toliau pasie-kia, kaip žodis.

— Dievs težegoja tave! Rašyk, rašyk. Tik žiūrėk, kunige, kad gautum vyskupo parašą. Pervislab svarbu parašas! Be jo niekas knygių nepirks. Aš jau žinau.

— Nesirūpink. Mes gausim Prūsų katalikų vyskupo parašą ir antspaudą. O tu pats čia daugiau neveikaisk. Šiemet sieną tirštai sargais apstatyta. Jei tave pa-gautų, pats žinai, kas būtų. Pražūtum Sibi-re.

— Gal pražūtiau, gal ir ne. Gelbstanti Dievo ranka mane vedžioja. Nei aš, nei Lie-tuva nepažaus, kol Rambynas stovės!

— Tavo tikėjimas didelis ir tvirtas, kaip Rambyno kalnas. Tu man patinki, Martynai. Nenusimink. Ir mane valdžia seka. Net kunigais ne visais galiu pasitikėti. Vis dar yra tokių, kurie nemato, kad Lietuva jau ke-liaisi. Todėl labai gudriai sugalvojai, Mar-tynai, ateiti į bažnyčią pasišneketi. Čia niekas mūsų neįtars. Ar turi dar ką sakyti?

— Martynas tvejo.

— Keliauk sveikais. Dirbk, kaip dirbai. Už tai Dievas tave laimins ir duos ilgą am-žį.

Po to, šypsodamas, dar paklausė:

— Ar gailies, kad išvarei mano kny-gnešį, kurs nebuvo išpardavęs tavo kalendo-rių ir neturėjo visų pinigų?

— Gailiuos.

— Ar prižadi daugiau taip nedaryti?

Įspūdžiai iš "Tėviškės" parapijos choro 30-to gimtadienio

Steigiant lietuvių ev. liuteronų "Tėviškės" parapiją, į pagalbą atėjo mokytojas Martynas Lacytis, suorganizuodamas jai chorą. Tai buvo ne toks choras, kurį matėme praėjusį Verbu sekmdienį, bet tik mažas pasiryžėlių būrelis. Ir rinkdavosi jie ne čia Marquette Parke, Chicagoje, bet prie 18-tos ir Halsted gatvių slovakių evangelikų bažnyčioje. (Tai reikia priminti jaunimui, kad jie negalvotų, jog liuteronys ir visi lietuviai nuo senovės gyveno Marquette Parke ir visą laiką buvo turtingi). Po kelerių metų kieto darbo Lacytis chorą perdavė jaunesniam dirigentui Jurgiui Lampsaičiui, nes Lacytis buvo jau ne gyvenimo pradžioje, bet pabaigoje. Jurgis Lampsaitis chorą išaugino į rimtą muzikinį vienetą. Bet pavargo per 20 metų ir Lampsaitis. Prieš metus laiko parapijos muzikos komitetas pakvietė chorui vadovauti jauną muzikos magistrą Arūną Kaminską. Iš jo daug tikisi visa lietuvių visuomenė. Jau nuo 12-kos metų jis eina "Tėviškės" parapijos vargonininko pareigas. Augant jaunam Arūnui, augo ir jo užsiimimai: prieš kelerius metus įvykusiai tautinių šokių šventei jis suorkestravo visą šventės repertuarą, jau apsiėmė metū, kad dirba su lietuvių opera, mokydamas chorą ir šį pavasarį vieną "Freischütz" operos spektaklį net dirgavo.

Balandžio 4 dieną atlikti koncerto programos į bažnyčią ėjo jau 30-tą kartą šie pirmieji choro pionieriai: Bronė Variakojienė, Leonas Gružas, Aldona Buntinaitė, Aldona Veinsneiderienė, Albertas Paulikaitis, Jonas Jurskaitis ir kiti.

Sukaktuvinis giesmių vakaras buvo pradėtas mišraus choro L. v. Beethoveno 19-ta psalmė ir T. Zdaniaus "De Profundis". Toliau G. Donizetti "Maldą" atliko Bronė Variakojienė ir Leonas Gružas. Bronė Variakojienė girdžiu koncertuose jau 30 metų ir mėgstu jos klausytis ypač už gražų žodžių tarimą. Daug solistų, kai mėgina aiškiai ir pabrėžtinai žodžius tarti, persitengia. Variakojienė geras tarimas pavyksta, atrodo, kažką sakant, bet jokių pastangų. Jėgu ji mums sakyti, kad neturėjo savo jaunystėje gerų dainavimo mokytojų, mes tiesiog netikėtume. Leoną Gružą publika irgi mėgsta, ypač už jo balso gražų tembrą.

Aldonas Buntinaitis pirmas dalykas buvo O. Speaks 27-ta psalmė, antras — Mendelsono "Jeruzalė". Reikia priminti, kad į pradžioje chore giedoti pas Martyną Lacytį dar 1947 metais Vokietijoje. Hanau mieste. Buvo tada tautiškai bent laikas nuo laiko pasireikšti ir kultūrinė veikla. Kiek įmanymai jie atkvietai į šį tolimą JAV kampa žymesniuose mūsų solistais. Čia jau yra dainavę Stasys Baras, Dana Stankaitė, Algirdas Brazis, Gina Čapkauskienė, Ricardas Daunoras, Juzė Kristalaitė-Daugelienė, Elena Blandytė ir kiti.

Panašią tradiciją tęsiant ir šią dieną, lietuvių čia turėjo progos pasiklausyti net trijų mūsų pasiųstųjų menininkų iš speigais sukaustytos Chicago.

Vasario 14 d. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimo meninę programą dalį atliko žinomas mūsų bosas Jonas Vaznelis su pianistu ir lietuvių operos dirigentu Alvydu Vasaičiu. Vaznelis pateikė nuosaiškai parinktą dainų ir operų arijų programą. Lietuviškojoje dalyje solistas atliko St. Šimkaus, J. Tallat-Kelšos, M. Petrausko, J. Gruodžio ir Vl. Jakubėno dainas. Klasikiniam repertui įterpė ir savo pamėgtą A. Loewe dainą "Laikrodžio", kurios baidamieji žodžiai "Aš jam nieko nedariau, sustojai jį patsai", išaukė ne vieno jau iš aktyvaus gyvenimo pasitraukusio tautiečio nostalgiją spysena. Programa baigta arijomis iš V. Klovos operos "Pile-nai", G. Verdžio "Simone Bocca-negra" ir G. Rossinio "Sevilijos kirpėjo".

Jonas Vaznelis pasirodė savo meninėje aukštumoje, dainavo su profesionalinio lygio tikslumu ir menine nuovoka. Jo balsas skambėjo sklandžiai iki pat

mė yra malda, ir jos mokymasis yra pasirošimas malda.

Mišrus choras toliau giedojė R. Wagnerio "Pilgrimų giesmė" iš "Tannhauserio", J. Sibelijaus "Kūrėjau visatos" iš "Finlandijos", prof. V. Jakubėno kantatą "Pranašė didis", G. Verdi "Vergų giesmė", iš "Nabucco", A. H. Malotte "Tėve mūsų" ir pabaigai D. Large "Su Dievu kol susitiksi-me".

Kai yra rašomas muzikos kūrinys, tai melodija ir akordai yra labai tiksliai užrašomi, ir su jais jokio galvosūčio nėra. Bet dinamikos, įvairių pagreitinių ir sulėtintimų tiksliai užrašyti negalima. Kompozitorius, pažymėdamas tokius žodelius kaip andante, moderato, pianissimo, crescendo ir pan., duoda tik apytikres gaires, bendrą mintį, ir dirigentas kūrinių kulminacijoj, neilges ir savo kūrybos, klausytojų "nuo suolų pakelti" negali. Dar kitas populiarius pavojus: kada po forte turi sekti fortissimo, jėgu jau nėra, nes viskas būna su-naudota, giedant forte. Chorvedžio būtinai privalumas: išnaudoti visą choro galimą bet nepritrūkti jėgos kulminacijoj. Giedant Wagnerio iškilmingai parašytą "Pilgrimų giesmę", pamažu, išsamiai buvo einama prie kulminacijos ir kada jau, rodos, visos choro jėgos buvo išnaudotos, maloniai nustebino klausytojus netikėtas fortissimo, kuriam visi manėme jėgų jokiū būdu negalėjo būti. Visose kitose giesmėse interpretacija buvo įdomi ir originali, visą laiką buvo jaučiamas glaudus kontaktas tarp dirigento ir choro. Krito dėmesin tikslus kai-rės rankos frazių nutraukimas. To nedarant, choras įgauna įprotį vis-s frazes nutęsti per atsikvėpimams skirtas pauzes ir lūptau-zes. Stebint Arūną Kaminską, aiškiai jaučiama ilga jo praktika.

Floridos lietuvių kultūrinėje padangėje

Pietiniame Floridos pusiasalyje gale Miami ir vadinamo Gold Coast kurtinėse apylinkėse lietuvių pradžioje pastoviai įsikurti jau nuo 1930-40 metų. Pastaraisiais laikais šis būrelis dar pagausėjo vėlesnių ateivių gretomis. Nesukūrė savos parapijos, kaip dauguma kitų lietuviškų kolonijų, jie savo tautinę ir bendruomeninę veiklą puoselėja kuklesniuose lietuvių klubo rėmuose. Tačiau Miami klubo vadovai neapsiriboja vien socialinio pobūdžio savaitiniams pietumis ar panašiais pramoginiams susibūrimais. Jie taip pat siekia bent laikas nuo laiko pasireikšti ir kultūrinė veikla. Kiek įmanymai jie atkvietai į šį tolimą JAV kampa žymesniuose mūsų solistais. Čia jau yra dainavę Stasys Baras, Dana Stankaitė, Algirdas Brazis, Gina Čapkauskienė, Ricardas Daunoras, Juzė Kristalaitė-Daugelienė, Elena Blandytė ir kiti.

Panašią tradiciją tęsiant ir šią dieną, lietuvių čia turėjo progos pasiklausyti net trijų mūsų pasiųstųjų menininkų iš speigais sukaustytos Chicago.

Vasario 14 d. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimo meninę programą dalį atliko žinomas mūsų bosas Jonas Vaznelis su pianistu ir lietuvių operos dirigentu Alvydu Vasaičiu. Vaznelis pateikė nuosaiškai parinktą dainų ir operų arijų programą. Lietuviškojoje dalyje solistas atliko St. Šimkaus, J. Tallat-Kelšos, M. Petrausko, J. Gruodžio ir Vl. Jakubėno dainas. Klasikiniam repertui įterpė ir savo pamėgtą A. Loewe dainą "Laikrodžio", kurios baidamieji žodžiai "Aš jam nieko nedariau, sustojai jį patsai", išaukė ne vieno jau iš aktyvaus gyvenimo pasitraukusio tautiečio nostalgiją spysena. Programa baigta arijomis iš V. Klovos operos "Pile-nai", G. Verdžio "Simone Bocca-negra" ir G. Rossinio "Sevilijos kirpėjo".

Jonas Vaznelis pasirodė savo meninėje aukštumoje, dainavo su profesionalinio lygio tikslumu ir menine nuovoka. Jo balsas skambėjo sklandžiai iki pat

Giedotojų reliefinė skulptūra Florencijos katedroje (Italijoje, XV amž.).

Sios giesmių šventės maloni staigmena buvo viešnia solistė Praurimė Ragienė. Ji atliko solo partiją Wagnerio "Pilgrimų giesmę" ir Jakubėno kantatą dueta su Leonu Gružu. Solistė turi daugelio metų patirtį dainavime, ypač puikų balsą ir gražią solistišką laikyseną. Nemėginsiu suminėti jos visų nuopelnų muzikoje, nes tai užimtų geroką šio rašinio dalį. Be to, parodyti visą savo talentą tik su dviem giesmėmis neįmanoma (gaila, kad tai buvo religinės koncertas, nes kitaip būtų apdovanojimas išspręstas iš solistės dar kelis dalykus). Esu girdėjęs Praurimę Ragienę kitame koncerte, kur po 20-ties sunkių dalykų so-

listė neparodė jokių nuovargio žymių. Sunku yra būti originaliu su savo pagyrimais, kai aprašai solistę 25-tam ar 26-tam koncerte ir kai visi gražūs žodžiai buvo prof. Jakubėno ir kitų kritikų pasakyt.

Giesmių šventė ar gimtadienis (kaip bevardintume) po koncerto bažnyčioje buvo tęsiamas toliau parapijos salėje, kur choras buvo apdovanotas gražiomis dovanomis, buvo dalinamos gėlės, sakomi komplimentai ir padėkos žodžiai gerai nusiteikusių svečių ir "Tėviškės" parapijos parapičių prie Moterų draugijos gražiai paruoštų stalų.

Povilas Mielulis

Jankus ir Dargis Detroite

Kultūrinės vakaronės Detroite jau nėra taip dažnos, kaip prieš porą metų, tačiau kartas nuo karto dar pasitai-ko. Viena iš tokių rečiau progų išgirsti, pamatyti meno žmones iš toliau atsirado kovo 20 d., LB apylinkės valdybai pasikvietus iš Rochesterio rašytoją Jurgį Jankų ir dailininką Alfonsą Dargį.

Vakaronę ir parodos atidary-mą pradėjo Dalia Stonienė, tolimesnį vakaronės vairavi-mą perdavusi Algimantui Astašaičiui. (LB valdybą reikia pagirti, kad jau galutinai nusibodusius svečių pristatintuosius ir vakaronių pravedėjus pakeitė naujais vei-dais). Astašaitis tinkamai api-būdino abu svečius bei jų kūry-binį kelią ir, pasveikinęs Jurgį Jankų su kų tik laimėta JAV LB Kult. tarybos literatūrinė premija, perdavė jam mikro-foną (deja, kaip Detroite įpras-ta, blogai veikiantį).

Jurgis Jankus nėra vienas iš kukliausių rašytojų, bet nėra pirmiausias nei pasipūtėlių būryje. Jis ieško glaudaus ryšio su skaitytoju ne tik rašy-damas, bet ir skaitydamas. Ir

čia, prieš paskaitydamas savo prozos gabalą, jis neilgu įžan-gos žodžiu susidė publiką, kad ji neliktų sustingusi laureato akivaizdoje. Skaityti Jankus novelę vardu "Is namų", etnografinio sukirpimo apsakymą iš anų senų laikų, kada žemdirbiams reikėjo grei-tai apsispręsti: ar likti vergais savo arimuose, ar palikti juos ir dėtis ant pečių laisvo išeivio našta.

Po literatūrinės dalies A. Astašaitis pravedė pokalbį su rašytoju ir dailininku, kvies-damas atsakyti į eilę klausimų apie jų kūrybinio darbo eigą ir pobūdį. Iš svečių pasisakymų paaiškėjo, kad juodu labai skir-tingai žiūri į kūrybos, kaip komunikacijos, problemą. Jan-kus pareiškė, kad jis rašy-damas stengiasi atvaizduoti kuriamą realybę taip tiksliai ir aiškiai, kad skaitytojas galėtų be jokių sunkumų suprasti vis-ką, ką rašytojas ketino pasaky-ti. Tuo tarpu Dargis teigė, kad kurdamas visai nesirūpina, ar kukliausių rašytojų, bet nėra pirmiausias nei pasipūtėlių būryje. Jis ieško glaudaus ryšio su skaitytoju ne tik rašy-damas, bet ir skaitydamas. Ir

ve. Esą nieko pikto, jei kokia žiūrovė drobi regės švelnų katinėlį vietoj dailininko ten nutapymo nuožmaus jautio.

Keletas tų jautių, tai sunkiau, tai lengviau atpažis-tamų, rodėsi Dargio tapyboje ir grafikoje, apsupusioje klausy-tojus — žiūrovus ankštoje Die-vo Apvaizdos parapijos svetainėje. Iš viso Dargis eksponavo apie 40 darbų. Jų tarpe buvo ir senų medžio raizinių, būdingų ankstesniajam dailininko periodui. Tačiau šiaip vyravo naujesnįjį dekoratyvinės tapybos ir grafikos darbai. Juose gerą įspūdį paliko efektingai išieskoma spalva ir dažnai įdomūs, saviti kompo-ziciniai sprendimai.

Į vakaronę susirinko apie 50 žiūrovų — klausytojų. Bet eksponuotos dailės sumažinta svetainė buvo pilna, ir susi-darė vaizdas, jog Detroito žmonės dar domisi menu ir literatūra. Paroda tęsėsi ir kita-rytą, tad Dargio dailę galėjo pasigėrėti gal dar ir kita šimti-nė detroitiečių.

Alfonas Dargis savo paro-dą išsivežė į kitas vietas, o Jurgis Jankus pažadėjo grįžti į Detroitą balandžio 18 d. atsiimti LB premijos.

K. Keblys

NAUJI LEIDINIAI

• VARPAS, 1980-1981 m., Nr. 17. Žurnalas tautos bei žmo-gaus laisvės, tautinei kultūrai ir lietuvių bei. Redaguoja Antanas Kučys, 1448 Star Lane, Lemont, IL 60439. Administruoja Titas Birkaitis, 1214 N. 16 Ave., Mel-rose Park, IL 60160. Šio numerio kaina — 3 dol. Leidžia Varpin-kų filisterių draugija. Žurnalas 184 psl. Viršelis pieštas Vlodo Žilauš, viršelyje matomas taipgi Pauliaus Lantucho aukašalybos pavyzdys.

Didesnio dėmesio verti straips-niai: P. Joniko "Varpo" kova dėl lietuvišybės pagrindo — lietuvių kalbos; Juozo Audėno "Sovietinė propaganda ir gyvenimo tikro-vė"; dr. Kazio Karvelio "40 metų po kūrį ir pjaustuvi"; Jono Dau-gėlos "Komunizmo propaganda naujomis gaidomis"; Vacio Prūsio "Truputis iš anų laikų (Prisime-nant Emiliją Prūsienę)"; Antano Kučio "Pokalbis apie pluralistinę visuomenę".

Mirusiems skirtuos puslapiuos minimi: Vaclovas Čižūnas, dr. Zenonas Danilevičius, Juozas Ur-belis, Kazys Karazija, Nadas Ras-tenis.

Žurnalo dalyje, pavadintoje "Mūsų literatūroje", trumpai ap-žvelgiami pastarųjų metų peri-diniai ir neperiodiniai leidiniai bei knygos. O tokių susidaro čia per 30. Taipgi nemažai puslapių uži-ma žurnalo dalis, pavadinta "Gyvenimas ir idejos". Tai jau visuomeninio ir politinio sektoriaus barai: nuomonės, reagavimai, re-likos ir kitokie spagų sukrizjimai.

Originaliosios grožinės literatū-ros galyntis nedaug: tik Kotry-nos Prigaitytės ir Balio Angino ei-lėraščiai.

• Česlovas Butkys, TEISĖJO ATSIMINIMAI. Išleido Lietu-viškos knygos klubas 1982 m. Chi-cagoje. Aplankas ir viršelis — Jo-nas Karužaitis. Knyga 318 psl., kaina — 10 dol., su persiuntimu — 10 dol. 95 centai, gaunama "Drau-ge".

Autorius šios knygos įžangoje rašo: "Profesoriaudamas Pabalti-

jo universitete, dažnai susitik-davau su profesorium Viktoru Biržiška. Ne kartą imdavome vienas kitam pasakoti savo gyvenimo įdomesnius nuotykius. Dažnai jie mums patiemis atro-dydavo sunkiai įtikintini, nors ir buvo tikri, o ne fantazijos sukur-ti.

Sykį prof. Biržiška prasitarė, kad, jeigu mes juos surašytume, sukurtume naują "Tūkstantis ir viena naktis" pasakojimų knygą. Toks jo pasakymas ir paskatino mane imtis plunksnos. Kai kurie tau įvykių dalyviai ir liudininkai jau mirę, kiti — nepasiekiami, tai man tenka užtikrinti skaitytojus, kad šiose knygose bus surašyta jo garbės žodžių paremta".

Čia autoriumi visiškai tikime. Bet tik norime pabrėžti, kad įvykiai nėra surašyti sausa ir protokoline fraze ir struktūra. Jie papasakojami taip, kaip įdomus romanas. Knyga girtina ir kaip smagus pasikaitymas ir kaip išliekantis dokumentas, naudin-gas ir istorikui.

• DIENOMS NUZYDINT. Skaitymai seniesiems. Leidinyje įvairių autorių atatinkamos nove-lės. Redaktorius — Pranas Enskai-tis. Viršelis, inicialai, pavadinimai ir techniškas atlikimas Andriaus Mirono. Išleido Hamil-tono Lietuvių pensininkų klubas, P.O. Box 1046, Hamilton, Ont. L8N 3R4, Canada. Tiržas 400 egz. Leidinys rašytas mašinėlė ir išleistas fotografiniu būdu, 277 psl., kaina — 6 dol., gaunamas ir "Drauge", su persiuntimu — 6 dol. 95 centai.

Knygoje sudėtos šios ir šių au-torių novelės — apsakymai: Kazimiero Barėno "Mamot senatvės paguoda", Vladės Bru-kienės "Mocutės teltelis", Prano Enskaitės "Daktaras Ramūnas", Jurgio Gliados "Kamerinė muzi-ka", Alberto Jankūno "Vytureliai viršum debesų", Andriaus Nori-mo "Rankraštis" ir "Dručkis ir Pli-kiš", Valentinos Ūselienės "Paskutinis žydėjimas" ir Rūtos Klevos Vidžiūnienės "Prieš saulė-leidį" ir "Senbernis".

• VILTIS, Vol. 40, No. 6. March-April 1982. A Maga-zine of Folklore and Folk Dance. Žurnalas anglų kalba. Leidėjas ir redaktorius Vytautas F. Beliajus. Redakcijos ir administracijos ad-resas: Viltis, P.O. Box 1226, Den-ver, CO 80201. Metinė prenume-rata — JAV 10 dol., kitur — 12 dol., atskiras numeris — 2 dol.

Žurnalas stengiasi apimti įvai-rių tautų tautosaką, liaudies meną ir tautinius šokius. Tautų mozai-koje vis būna ir lietuviškosios medžiagos. Šį kartą matome lietu-viškų margučių nuotraukas, rašo-ma apie lietuvių pasirodymą regionaliniame festivalyje San Francisc, apie Pensylvanijos

lietuvių, duodama Europos lietu-vių vyskupo Antano Dekano nuotrauka, ta proga prisimenant ir Vatikane dirbantį lietuvių vysku-pą P. Marcinuk, neaplenkiant ir paties Popiežiaus giminytės su lietuviams.

• VYTIS, 1982 m. kovo mėn., Nr. 3. Lietuvos Vytis mėnesinis žurnalas. Vyr. redaktorė — Aldo-na Ryan, 6591 McEwen Rd., Cen-terville, OH 45450. Administraci-jos adresas: 2524 W. 45 St., Chicago, IL 60632. Metinė prenu-merata — 8 dol.

Žurnalo puslapiuose dėmesys skiriamas lietuviškos parapijos, Sv. Kazimierui, motinai Marijai Kaupaitė, lietuvių kal-bai, Lietuvos pogrindžio lei-diniam, lietuvių liaudies muzikos instrumentams ir Vytis veiklos kronikai. Puslapiai gausiai ili-us-truoti nuotraukomis.

• AKIRACIJAI, 1982 m. kovo mėn., Nr. 3. Atviro žodžio mėn-raštis. Laikraštis leidžia View Press, Inc., 6821 S. Maplewood Ave., Chi-cago, IL 60629. Šio numerio redak-cija: D. Bielskus, K. Drunga, L. Moc-kūnas, Z. Rekašius, dr. T. Remeikis, V. Venclova, H. Zemelis. Metinė prenumerata — 8 dol.

Turinyje: Apie Lenkiją, Česko-lovakiją ir "tautų draugystę" (Po-kalbis su rusų rašytoja Natalija Gorbanevskaja); Kariaujanči poezija (Apie ką dainavo tarybinis poetas Paulius Sirvyso); Kalba, logi-ka, filosofija (Vilniuje pernai išleis-ta R. Pavilonio knyga — svarus in-dėlis į kalbos filosofijos supratimą); Ekonominiai rūpesčiai Lietuvoje (Kodėl trūksta maisto? Kodėl blogi butai? Kodėl trys milijonų kraš-ta parduoda tik tryis šimtais tūk-tančių patalinių?); Skiltys, laisvai atgarsiai, kritika ir polemika, spū-dos apžvalga.

• LITHUANIAN STRAW ORNAMENTS. Prengta Zuzanos Pupienės ir Mečio Šikailio. Išleista St. Petersburgo, Floridoje. Tai įvairios schemos, piešiniai ir atitinkami aprašai (anglų kal-ba), nurodant ką ir kaip galima padaryti iš šiaudelių. Leidinys 14 psl.